

Число 1.

1. січня 1939.

ВІСНИК

МУКАЧІВСЬКОЇ ЕПАРХІЇ В ЧЕХО-СЛОВАЦЬКІЙ РЕПУБЛІЦІ.

ХУСТ 1939.

Божою милістю й благословенням Св. Апостолського Престола єпископ Крижевацький, Апостолський Візитатор з властю Апостолського Адміністратора для Епархії мукачівської в Ч. С. Р.

Вітцям і Вірним мукачівської епархії

Мир в Господі!

Цілий християнський світ найторжественішим способом святкує празник народження Сина Божого в місті Вифлеємі. »Яко Отроча родися намъ, и Синъ даде ся намъ« — »Як Дитятко народився нам і Син Божий був нам даний«. І тепер той сам Син Божий рождається містичним способом у душах, що є членами св. Церкви і дістали відроджені вірою в Христа. Прихід Сина Божого на той світ предказували пророки. Найбільший пророк Старого Завіта Ісаія називає Його »Ангелом великого совіта«, »Кріпким Богом«, »Властителем«, »Начальником мира«, »Отцем будучого віка«.

Дві річи характеристичні в тім пророцтві, що: Дитина буде Володар-Бог і що той Володар-Бог володітиме щасливими поколіннями. Він буде ці покоління наповняти чудесним духом своєї мудрости, буде їхнім Учителем і Вождом. І справді Месія Христос тим був.

Людський розум не може порозуміти, людські уста не можуть висказати, кільки добра зробив Христос для цілого світа, в як великій мірі світ задля Христової любови став щасливішим і ліпшим; кільки моральної сили Христові Тайни вляли до людських душ; скільки соціального зла

вилічила віра в євангелію; як багато зискала культура з Христової науки про вищість духа над тілом!

Ніхто не вискаже числа тих людей, що в нещасті не відібрали собі життя, тільки задля віри в Христа Господа. Сотки народів і поколінь були б вже давно пропали, якщо Іс. Христос не був би проголосив свою науку і видав закон про загальну братню любов. Без Христа Господа світ і тепер стогнав би під ярмом невільництва, люди булиб предметом торгівлі а жінка зістала б невільниця тілесної похоти. Ніхто не може заперечити, що Іс. Христос своїм народженням, своєю наукою і смертю, тому що був »великим Совітником-Дорадником« людських поколінь розділив цілий світ на дві часті, з котрих друга є багато ліпша від першої.

Св. Євангелія не є велика книжка, але в ній знаходиться більше мудрости, як у всіх книжках того світа разом. І для того кожний нарід, кожна держава, кожний чоловік, що бажає бути щасливим мусить звернутись до науки св. Євангелії, мусить шукати поради в »Ангела великого Совіта«, в Христа Господа, що як невинне Дитячко народився у Вифлеємі.

І наша новонароджена держава, Карпатська Україна, коли поперше святкує празник Різдва Христового, звертає свої очі на »Ангела великого совіта« і просить, щоб її провадив, щоб вляв свій спокій, свою любов і свою могучість у всі її члени почавши від дорогого нам Батька О. Премієра до найбільшої дитини карпатських гір. Ми всі пересвідчені, що тільки тоді буде наша держава щаслива а її члени радісні і веселі в своїм убожестві і у своїх хрестах, поки будуть поступати після ради-совіту »великого Совітника« Христа.

Дорогі в Христі мої Отці Духовні і всі Вірники! Добре памятайте на це, що наша нова держава і ми в ній будемо щасливі і що жадна нас сила не знищить, якщо будемо жити вірою в новонародженого Христа Спасителя, якщо духовно через віру відродиться цілий наш нарід і якщо кожний совісно буде виповняти свої обовязки.

Для того в дусі ідім до Вифлеєму з пастирями і мудерцями і віддаймо славу честь і поклін новозродженому Синові Божому разом з Богом Вітцем і Св. Духом співаючи з радісним серцем: »Божий Син днесь народився...«

Всім Духовним Вітцям і всім Вірним з нагоди празника Христового Рождества і з нагоди Нового Року пересилою найсердечніщі побажання.

Ті самі побажання пересилаю і всім Духовним Вітцям і Вірникам епархії мукачівської, що знаходяться в братній Словацькій державі.

Хуст, в день віддання празника Непорочного Зачаття Преч. Діви Марії 1938.

† О. Діонісій,
Епископ, Апост. Адміністратор.

Батьківське зичливе слово до Впр. Отців Душпастирів.

Від коли перебрав я управу тутешньої епархії, появлялися у мене многі з проханням вставитися у компетентних чинників в справі увязнених священників-душпастирів. Владні чинники многих із увязнених духовників на нашу інтервенцію звільнили, інших покищо ще задержали, бо державні закони на звільнення не дозволяють, заявили однак охоту йти нам як найдалше на руку. —

Вважаю своїм архіпастирським обовязком з того приводу звернути увагу Впр. Отців Духовних, щоби, свідомі своїх священничих завдань, як найдалше держали себе від хоть якої протидержавної агітації так, щоби і найменша тінь не падала на їхню діяльність. І церковне право і сам природний закон вказують нам душпастирям, яке має бути наше відношення до законної Влади на території, на котрій нам приходить ся розвивати нашу священничу діяльність. Супроти такої Влади треба нам зайняти впрот позитивне становище послідовно берегти себе перед усяким потягненням, що колідувало би з животніми інтересами даної держави і обовязуючими законами.

Добро душ має бути для нас найвищою нормою нашого поступовання. Слово Господа Ісуса: »Віддайте те, що цісарське, цісареві, а що Боже Богові« най буде для нас показчиком у нашім священничім поступованні, хочби обставини були і як скомпліковані. — Нема і не може бути на землі Влади, яка крізь пальці гляділаб на протидержавну агітацію, без огляду на се, хто її провадить. Вона теж розпоряджує відповідними середниками, щоби таку діяльність параліжувати евентуально покласти їй кінець.

Сподіюся, що се моє вітцівське слово і зичлива пересторога найдуть у Вас, Впр. Отці, повне зрозуміння і практичне примінення.

† О. Діонісій,
Епископ, Апост. Адміністратор.

Всім Всеч. ОО. Священникам і Катихитам до відома

Цілий грекокатолицький єпископат на своїм засіданні в Римі постановив запровадити до народніх шкіл катихизм християнсько-католицької віри на основі Біблії. Такий катихизм є виданий у Львові під назвою »Божа наука« (коло 6 Кч). Заряджую, щоби всі священники на третім і четвертій році народніх шкіл учили після підручника »Божа наука«.

Для першої і другої кляси народніх шкіл най священники і катехити уживають »Катихизи« О. Юліяна Дзеровича, які видала богословська академія у Львові (коло 36 Кч). В цій книжці священники знайдуть всі катихизи випрацювані і розділені після годин навчання на цілі перші два роки. Ця книжка є призначена тільки для священника і служить як інструкція до Божої науки.

В пятій клясі най священники доповнять матеріал з Біблії старого і нового Завіту, оскільки небув перебраний в попередніх роках.

В шестій клясі най беруть Літургіку.

В семій клясі Історію Церкви.

В осьмій клясі Історію св. Зєдинення і ще раз катихизм.

Де є тільки 6 кляс, то в 5. кл. най беруть Літургіку а в 6. кл. Історію Церкви з особлившим узглядненням історії св. Зєдинення.

Програма для горожанок є та сама, що для вищих клас нар. шкіл.

Програма для гімназій зістає та сама, що дотепер.

Найвигідніше є шкільні підручники замовляти через книгарні: »Базар« в Хусті і »Книга« в Перечині.

Декретальні свята на терені тутешньої Апост. Адміністрації:

Для орієнтації Всч. Отців Душпастирів і вірних, як теж урядів і шкіл, подається отсим спис подвижних і неподвижних декретальних свят на 1939 рік:

Січень (януар):

Дня 7. (25/12.) Христове Різдво.

Дня 8. (26/12.) Собор Пресв. Богородиці.

Дня 9. (27/12.) Св. Стефана.

Дня 14. (1/1.) Новий Рік.

Лючень (февруар):

Дня 12. (30/1.) Трох Святителів.

Дня 15. (2/2.) Стрітення.

Квітень (апріль):

Дня 7. (25/3.) Велика Пятниця-Благовіщення.

Дня 9., 10., 11. (27-29/3.) Великодні Свята (три дні).

Травень (май):

Дня 6. (23/4.) Св. Юрія.

Дня 18. (5/4.) Вознесення.

Дня 28. і 29. (15., 16/4.) Зелені Свята (два дні).

Липень (юній):

Дня 7. (24/6.) Св. Івана Хрестителя.

Дня 12. (29/6.) Св. Петра і Павла.

Серпень (август):

Дня 2. (20/7.) Св. Ілії.

Дня 19. (6/7.) Преображення.

Дня 28. (15/7.) Успення.

Вересень (септембер):

Дня 11. (29/8.) Усікновення.

Дня 21. (8/8.) Різдво Пресв. Богородиці.

Дня 27. (14/8.) Воздвиження.

Жовтень (октобер):

Дня 14. (1/9.) Покрови.

Падоліст (новембер):

Дня 21. (8/10.) Св. Михаїла.

Грудень (децембер):

Дня 4. (21/10.) Введення Пр. Богород.

Дня 19. (6/11.) Св. Миколи.

Дня 22. (9/11.) Непороч. Зачаття

Всч. Отці Душпастирі і Катихити подадуть се вірним своєчасно до відома.

Приняті до нашої епархії:

Всч. О. Іван Чекан з пряшівської епархії.

Всч. О. Александер Долинай з території занятої Мадярщиною.

Відпущені з нашої епархії:

Всч. О. Йосиф Легеза, парох Онока, на територію Мадярщини.

Іменування:

Ч. 72/38. Впр. О. Антоній Тинк, парох Раківця над Онд., архідіяконом б. земплинського комітату.

Ч. 117/38. Впр. О. Юлій Желтвай, парох Руських Комаровець, середнянським деканом.

Ч. 116/38. Впр. О. Юлій Іванчо, парох Веряці, сасівським деканом.

Ч. 73/38. Впр. О. Іван Чекан, катихитом середніх шкіл в Сваляві.

Ч. 78/38. Всч. О. Андрій Тилищак, адмін. Дунковиці, тимчасовим побічним адмін. Доробратова, крайнянського деканату.

Ч. 108/38. Всч. О. Андрій Камінський, дочасним адміністратором Гетені, сасівського деканату.

Ч. 76/38. Всч. О. Александер Долинай, парохом Онока, великоком'ятського деканату.

Ч. 63/38. Всч. Юрій Станинець, адм. Вонігова, побічним адміністр. парохії Руське Поле, деканату салдобошського.

Ч. 137/38. Впр. О. Мирон Калинець ЧСВВ., ректором духовного Семинара.

Подається до відома Всч. Духовенства нашої епархії, що канцлером канцелярії тут. Апост. Адміністрації настановлений Впр. О. Msgre Др. Людвик Міня, — а секретарем Й. Е. Преосв. Єпископа Пр. о. Стефан Ршетило ЧСВВ.

Конкурс на опорожнені парохії:

Доманинці, ужгородського деканату.

Ільниця, боржавського деканату.

Тополяни, михайлівського деканату.

Гудя, сасівського деканату.

Колочава, волівського деканату.

Руське Поле, салдобошського деканату.

Липша-Поляна, довжанського деканату.

Старатися про ті парохії можуть сі Всч. Отці, що зложили конкурсо-
вій (синодальний) іспит. — Прохання заосмотрені потрібними докумен-
тами вносити до кінця січня 1939 до тутешньої Апост. Адміністрації.
В проханнях подати коротке »curriculum vitae«. — Й. Е. Преосв. Владика
застерігається перед особистими інтервенціями посторонних осіб особли-
во дам в справі обсади церковних бенефіцій, а бажає поступати строго
після церковних приписів.

Церковний Устав на 1939 рік пересилається до всіх Впр. О. Деканів
ра поштовою післяплатою.

Звіти деканатів:

Пригадується тим Вп. Отцям Деканам, що ще досі не надіслали
звідомлень про парохії свого деканату, щоби це зробили негайно.

Богослови:

Усі богослови, тутешні горожани, що під сю пору студіюють богосло-
вію в Ужгороді, мають негайно внести прохання до Апостольської Адмі-
ністрації в Хусті о прийяття їх на богословя в тутешній епархії. — Хто
цего сейчас не зробить, не може числити на прийяття його до клиру ту-
тешньої епархії і на евентуальну діяльність на терені Апост. Адміністра-
ції. — Апостольська Адміністрація застерігає собі зівсім свобідну
руку у їх прийятті до своєї Семінарії.

☉ Богослови рефлектуючі на прийяття до Семінарії на терені тутешньої
Апост. Адміністрації, які ще не були у Й. Ексц. Преосв. Владики, мають
пооявитися перед Преосвященим в середу (11. січня) першій, другій
і третій рік, а в четвер (12. січня) четвертий і пятій рік.

Такси, подати і колекти

Розпорядки про епархіяльні такси (номінації, диспензи і т. д.)
остають і надальше у своїй обовязуючій силі.

Подати поодиноких парохій згл. церков на потреби епархії рівнож
не змінені, а обовязують дальше.

Щодо «колект» на різні цілі заряджується деякі зміни (гл. «Статут» стр. 14).

1. До 15. І. «Колекта» по церквах: Матерні церкви по 37.50 Кч, а дочерні 23.50 Кч.

2. До 1. марта жертви на християнську пресу зібрані в день Трьох Святителів.

3. До 1. мая передплату за «Вістник» 30 Кч.

4. До 1. юнія підмога для Духовної Семінарії (матерні церкви 30 Кч, дочерні 20 Кч.)

5. До 1. вересня епарх. шкільна дань (матерні 25 Кч, дочерні 10 Кч)

6. До 1. падолиста жертви на заграничні місії.

7. До 1. грудня жертви на сироти.

Гроші (такси, подати, колекти) засилати складанками поштової щадниці до Підкарпатського Банку в Хусті з зазначенням «Апост. Адміністрація» і на яку ціль гроші призначені. — Всі рештанції за 1938 рік належить вирівнати до кінця січня (януара) 1939 року. — Для вигоди Всч. Отців долучується до сього числа «Вістника» по кілька поштових складанок.

Місії:

Взиваю всіх священників, що в останніх 10 роках в своїх парохіях не мали місій, щоб як найскорше поросили оо. Василіян (О. Стефан Решетило ЧСВВ, Хуст, єпископська резиденція) або оо. Редемптористів з Міхаловців, щоби в їхніх парохіях давали місію. Просьбу о місії мається вислати сейчас щоби оо. Місіонарі могли собі догідно розложити місії. Всч. Отці Душпастирі в своїх звідомленнях подають, коли у їхніх парохіях з огляду на місцеві обставини булоб найдогідніше місію устроїти.

• Оголошення:

Ординаріят гр. кат. Ап. Адміністрації просить і жадає, щоби усі священники нашої епархії чим скоріш відповіли на слідуочі питання і переслили їх через свого намісника до еп. канцелярії в Хусті.

1. Подати назву деканського округу.

2. Подати імя декана-намісника.

3. Подати імя парохії і всіх філіялок.
4. Подати назву і прізвище пароха, день уродин, вінчання і ординації.
5. Подати хто є патрон церкви-парохії. ?
6. Подати число вірних-гр. католиків.
7. Подати число греко-восточних.
8. Подати число римо-католиків.
9. Подати число іновірців.
10. Подати скільки має парохія землі, будинків та інших маєтків.
11. Подати скільки має парохія грошей.
12. Подати скільки має церква землі, маєтків і т. д.
13. Подати скільки має церква грошей.
14. Подати де ті гроші зложені.
15. Подати скільки має парохія, церква, фондів в Ужгороді і які.
16. Подати скільки має парохія, церква довгів і кому.
17. Подати скільки є в парохії організацій церк. і світських, число членів.
18. Подати звіт про стан катол. Акції.
19. Подати як живе парох з вірними.
20. Чи кожної неділі і свята відправляє Службу Божу і прочі богослуж. чи все проповідає.
21. Скільки є шкіл церковних, державних?
22. Скільки має годин катихизації тижнево?
23. Скільки є учителів у школах?
24. Скільки є необсаджених дяківських місць у парохії? ?
25. Чи священик совісно і порядочно катихизує?
26. Чи священик живе-заховується достойно свого свящ. стану?
27. Чи священик має якусь більшу хибу? ?
28. Як є в парохії схизма, яка є її причина — початок? ?
29. Чи священик порядочно сповідає вірних?
30. Чи заохочує до частішої св. сповіди — причастя?
31. Чи достойно відправляє богослуження?
32. Які парохії є непоповнені — опорожнені — відколи, чому?
33. Промір парохії, зн. як найдалше віддалені вірні від фари?
34. Чи є на парохії старці-парохи?
35. Які є треби-штоли за священичі функції?

36. Коли була місія в парохії послідний раз?
37. Чи теперішній стан в парохії не потребує місії або обнови?
38. Чи відбуваються деканальні соборчики — коли — скільки раз?
39. Коли священник відправив останні реколекції, і де?
40. Кілько є в парохії богословів, студентів?
41. Яка є колегіяльність між священниками — сусідами в душпастирській праці?
42. Яке відношення священника до епархії і до держави?
43. Чи священник є мужем молитви, посвяти для вірних?
44. Які священник має труднощі в парохії?

(ч)

КОНКУРС.

Оцим оголошується конкурс для кандидатів Богословії, що наміряють студіювати Богословію в Римі.

Услівя прийяття слідуючі:

1. Правдиве священиче покликання.
2. Талант в науці, добре домашне виховання і здоровля.
3. Просьбу слати до Гр. катол. Апостольської Адміністрації, до котрої має бути приложене:
  - а) Хрестний лист,
  - б) Свідоцтво зрілости,
  - в) Свідоцтво катихита або пароха о моральнім життю кандидата,
  - г) Готовість і письменна заява бути ординований в целібаті.

Деканський зїзд.

(т)

Подається до відома, що в ч е т в е р дня 26. с і ч н я ц. р. відбуде д у я деканський зїзд в Сваляві, на який мають появитися всі Впр. Отці Декани, що не взяли участи у двох попередних зїздах а це в Хусті і Михайлівцях.

В справі католицької преси.

Щоб наші вірники не остали без духовного корму, без доброї християнської преси, Преосв. Еп. Діонісій порішив далі видавати побожну газету »Благовістник Пресв. Серця Христового«, що його видавали ОО. Василяне в Ужгороді. »Благовістник« ще в януарі зачне виходити в Хусті.

Най не буде ані одної парохії в нашій епархії, де не була б поширена і читана ця одинока наша релігійна газета. Всі дотеперішні передплатники дістануть перше число, як і дотепер діставали, але крім того по можливості до кожного парохіяльного уряду буде вислане відповідне число козачих, пропагандивних примірників Благовістника. Всч. Отців Душпастирів проситься, щоб у церкві на проповідях, але й поза церквою самі, або через кураторів, чи відповідних людей заохочували вірників до читання й передплачування побожної новинки Благовістника.

(Поширювати добру, католицьку пресу наказує нам наш священничий стан і тяжкі для Церкви часи, які переживаємо.

Річна передплата за Благовістник буде 10 Кч.

Доки не буде оголошено інакше, зголошення нових передплатників, чи замовлення часопису треба слати на адресу Канцелярія Гр. кат. Адміністрації в Хусті.

Календарі Благовістника на р. 1939.

Цими днями по великих трудностях удалось перевезти з Ужгороду «Календарі Благовістника» на р. 1939, що їх видали ОО. Василіяне. Календарі писані легким, народним язиком, подають гарні статті в обороні св. Церкви й св. віри й дуже інтересні оповідання з християнського життя. Взагалі цілий Календар має характер апологетичний і якраз такі читання днесь найбільше потрібні для нашого народу. Кождий совісний Душпастир нехай подбати, щоб його вірники читали той побожний Календар. Ціна одного примірника 3 Кч, з поштою 3.60 Кч. Замовлення слати на адресу Канцелярії Гр. кат. Адміністрації в Хусті, Церковна площа.

Авдієнції у Й. Е. Преосвященного Владика.

Для вигоди сторін Й. Е. Преосвящений Єпископ уділяють авдієнцій від тепер **ві второк і середу** згл. у слідуєчий день, якщо тоді припаде свято, і то від 10—12 год. передполуднем. — В інші дні як теж сполудня авдієнцій не уділяється! — Того зволять всі заінтереровані придержуватися. — Діла полагаджувати звязко, коротко.

Бібліографія :

I. ОО. Василіяни в Жовкві видають:

1. Аскетичні книжки.
2. Бібліотеку релігійної освіти. (Є це глибше оброблені поодинокі квестії, річно виходить 6 примірників, цілорічна передплата коло 8 Кч)
3. Католицькі читання. (Протисектанські видання, на пр. I буде одне стадо, Стережіться облудних пророків, Поза Церквою нема спасення Сектанти і под. Ціна 30—60 сот.)

4. Бібліотека релігійної драми. (Примірник 2.40—3.60 Кч.)

5. Українська книжка. (Бібліотека катол. белетристики).

6. Місіонар (місячник Апостольства молитви) і календар Місіонаря

II. »Наш Приятель« діточий часопис (Львів, Сикстуська 39 а) видає

1. Бібліотеку Нашого Приятеля. (Примірник 5—6 Кч.)

2. Моя книжечка. (Річно 5 книжочок за 8 Кч.) Обое для дітсї нищих шкільних клас.

III. Діловий комітет свята хрещення України (Львів, Новий світ 22) видав більше книжочок (образи, медалики і відзнаки) о празнуванні 950 річниці хрещення Руси-України.

Ординаріят допорукує всі ці видання особливо для шкільних парохіяльних бібліотек. Замовити їх можна через »Базар« в Хусті, вул. Масарика і »Книгу« в Перечині.

Хуст, дня 1. січня 1939.

† О. Діонісій,
Епіскоп, Апост. Адміністратор.